

Jak rozwijać mowę dziecka. Wskazówki dla rodziców

Istnieje wiele sposobów, aby wspierać rozwój mowy dziecka.

Zaproponowane czynności należą do tych, które nie wymagają dużego nakładu pracy, jedynie (aż?) czasu i dobrego nastawienia.

1. Mów do dziecka już od pierwszych chwil jego życia. Zawsze reaguj i nawiązuj z dzieckiem rozmowę. Mów dziecku, co przy nim robisz i co dzieje się wokół niego.
2. Zwracając się do dziecka, unikaj spieszczeń i przesadnych zdrobnień.
3. Mówiąc do dziecka, zwracaj uwagę, aby widziało twoją twarz – będzie wówczas miało okazję do obserwowania ruchu i układu ust oraz naśladowania cię.
4. Zaobserwuj, czy twoje dziecko reaguje na dźwięki. Słuch w procesie przyswajania mowy ma największe znaczenie. Dziecko najpierw uczy się słuchać, a później mówić. Musimy je uwrażliwić na dźwięki dobiegające z otoczenia. Najpierw uwrażliwiamy je na różne odgłosy, a później na mowę ludzką. Zgadujcie, co słychać za oknem. Szukajcie ukrytych źródeł dźwięku. Powtarzajcie słowa, zdania, wierszyki. Bawcie się głosem, melodią języka, rymem, akcentem, tempem i intonacją.
5. W porę pożegnajcie smoczek i butelkę. Odruch ssania u prawidłowo rozwijającego się dziecka powinien wygasać po ok. 18. miesiącu życia. Zadbajcie, aby dziecko gryzło twardsze pokarmy, nie przecierajcie ich dłużej niż to konieczne. Prawidłowe gryzienie, żucie i połykanie bardzo pomagają w opanowywaniu prawidłowej mowy.
6. Ograniczcie telewizję i wszelkie wyższe technologie. Człowiek uczy się języka i mowy w bezpośrednim kontakcie z drugim człowiekiem, nie z bajek i filmów. Badania pokazują, że dzieci do 2-3 lat niemówiące lub z ryzykiem opóźnionego rozwoju mowy oglądające telewizję lub korzystające z wysokich technologii mogą mieć ORM (opóźniony rozwój mowy).
7. Ucz dziecko słów poprzez zabawę, wykorzystując ku temu każdą sytuację, na przykład spacer, posiłki, zabiegi pielęgnacyjne, kąpiel, ubieranie. Wielokrotnie powtarzaj nazwy przedmiotów znajdujących się w jego otoczeniu, aby utrwalić wzorzec słuchowy słów.

8. Gimnastykujcie buzię i język Sprawne funkcjonowanie narządów mowy przekłada się na prawidłowe wymawianie wszystkich głosek
9. Zwracaj uwagę, czy dziecko oddycha nosem. Jeżeli oddycha ustami (nieprawidłowy tor oddychania) poproś lekarza o ustalenie przyczyny.
10. Zadbaj o rozwój ruchowy dziecka, który ma bezpośredni wpływ na prawidłowy przebieg rozwoju mowy. Zachęcaj dziecko do zabaw ruchowych angażujących mięśnie całego ciała (m.in. pływanie, jazda na rowerze, rolkach), a także rozwijających sprawność dłoni i paluszków (np. lepienie, klejenie, malowanie palcami, nawlekanie koralików, budowanie z klocków).
11. Śpiewaj dziecku piosenki, wyliczanki, ucz wierszyków i jak najczęściej baw się z nim, angażując zmysły: słuchu, wzroku i dotyku.
12. Opowiadaj dziecku bajki, czytaj książki i wierszyki – w ten sposób rozwiniesz jego wyobraźnię, rozbudzisz ciekawość poznawczą, a także usprawnisz uwagę, koncentrację i pamięć.
13. Rozmawiaj z dzieckiem, odpowiadaj na pytania cierpliwie i wyczerpująco, sam także zadawaj pytania, na przykład dotyczące przeczytanej bajki czy wspólnie obejrzanego filmu.
14. Bądź przyjaznym rozmówcą. Chciej rozmawiać, podtrzymuj dialog. Staraj się rozumieć, co chce Ci przekazać dziecko. W razie nieporozumienia, braku reakcji stosuj synonimiczne konstrukcje, słowa bliskoznaczne.

Opracowała: Urszula Kwiecień, logopeda

Bibliografia

- G. Demel, *Minimum logopedyczne nauczyciela przedszkola*, Warszawa 1978
Michalak- Widera I. Węsierska K. *Będę wielkim mówcą*, Katowice 2009
Emiluta – Rozya D., *Wspomaganie rozwoju mowy dziecka w wieku przedszkolnym*, Warszawa 1994